

Womhaj Bóh!

Číslo 41.
9. okt.

Četník 2.
1892.

Serbske nježelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Šmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a šu tam dostač sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

17. nježela po šwj. Trojizh.

Čf. 4, 3: „Gladajče šwěru na to, so byscheže jednotu teho ducha šdžerželi psches šwjast teho měra.“

Žana roštora a šwada šo Bohu Knjesej njeľubi: wonej stej njebójskej a hrěšnej a šadžewatej Božu čzešč na semi. Měr na semi, to bě přenje jandželske pschpowjedanje wo žohnowanju křesćiziansteje wěry w tej nozy, jako je Boži Šsyn na semju pschischoł. A w šwojej pošlednej nozy je wón w wyschšiměšniškej modlitwje nutrne prošyl, „šo bychu wschitzy jene byli, šo by šwět wěrił, šo ty mje pošlał šy“. (Jan. 17, 21.)

Duž tež šwjaty Pawoł w dženšnišim šwj. tekšće jednotu w duchu nam jako najrjeišču čzešč sa Boha teho Knjesa psched woczi staji (pschir. 3, 21). Ale je móžno, šo šu wschitzy křesćizienjo w wutrobnej čzešč žiwu? Šawěšče, šedmory šwjast, šwity je šydom krašnyh nitkow, džerži tule jednotu hromadze. „Šene čželo a jedyn duch, jako wy tež powołani šče na jenu nadžiju wascheho powołanja, jedyn knjes, jena wěra, jena křečzeniza, jedyn Bóh a Wótčež wschitkich, kiž je wyschšiče wschitkich a psches wschitkich a we waš wschitkich.“ Šene čželo šu wschitzy křesćizienjo na šwjatkownym dnju ščinjeni; jich powyšena hlowa je tón Knjes šam; woni šu jeho stawy. Nětk nješmē, kaž na našim šamšnym čžele žadyn staw pschecziwo druhemu byč; žadyn staw tón druhi šapřewáč ani šo wot njeho dželicž, hewał čžerpi žyłe čželo. Wšchał šmy my tež wschitzy k jenemu duchu napowani (1 Kor. 12, 13). Ščtóz do Šhryštuša wěri,

tón tež Šhryštušoweho Ducha dostanje, kiž w šlowje a w šwj. šakramentomaj šo nam šdželuje. Mamy-li jeho, dha njemóže žadyn bratr teho drugeho hidžicž ani šapřewáč; wšchał Duch jeho wuczi: pola Boha njeje žane hladanje na parschonu; šmy wschitzy hrěšnižy a jedyn kaž druhi wumoženi psches drohu Šesušowu krej.

Duž mamy tež jenu nadžiju našeho powołanja, mjenužy psches šwojeho lubeho šbóžnika wěčnu šbóžnošč dostáč. Šdyž pał dwaj k temu jenajkemu tónzej džetaj, dha mataj tež jenajfi puč a jenajku myšl. Na semi wšchał šu Bože džeczi jara wschelake; jene bydli w hrodze, druge w křezzy, jedyn ma kraleštwu herbowáč, druhi nima ničžo herbowáč. Ale w njejšach je nam wschitkim naše herbstwo krašnje pschitowane. A to šo wěmy, šo dyrbišy junu wschitzy w našeho Wótza domje bydlicž, dyrbi a móže wschemu rošdželenju a wadženu wobaráč. Šaj wšchał, hdyž šo šwadžerjow a hadracžtow woprašam: kak? a wój čžetaj junu jenu nadžiju herbowáč, wój čžetaj žyłu wěčnošč w njejšach hromadze žiwaj byč, a njemóžetaj krotki čžaš na semi mēr džeržecž? ja šebi myšlu, potom dyrbjałaj wonaj šwoje mēče přecž čžišnyč a mēr ščinicž.

Wšchał mamy jenož jeneho Knjesa, kotremuž šlužimy. Jedyn je naš šmištr. Šesuš je naš wschitkich k temu wukupil, šo bychmy w jeho wěčnym kraleštwje jemu jako jeho wotročžy a džowki šlužili. Něje wěro, hdyž dwaj w šamšnym domje wjele lět jenemu knjesej šlužitaj, to jeju husto hač k šmjerczi šwjasa, hdyž štaj w šamšnym regimencze kralej jako wojakaj šlužiloj, to dawa kameradštwu

a pscheczestwo, pornjo kotremuž žane druhe njeje? A temu kamemu towarštwu a bratrowštwu dyrbinu swjasani bycz, hdyž naschemu njebieskemu Anjesej a kralej služimy a pod nim sa jeho kralestwo wojujemy a na nim džělamy. Do tuteje služby smy wschitzy psches swjatu kschćenizy stupili. Duž smy wschitzy jenajku hnadu dostali a smy wschitzy postajeni k džeczastwu psches Jesom Khrysta po dobrym spodobanju jeho wole. (Ef. 1, 5.) Schtož pať dyrbi nať pschede wschitkim druhim twjerdže swjasacz a sjednoczicz, a njewidomny swjast gmejnstwa wokolo wschěch kschēcizjanow na zylim swěcže položicz chze a móže, to je jenajka wěra, kotruž mamy. Pschetož džiwne! Kaž rostorhnjena hewaf zyrkej Boža na semi je, do wschelakich wjetschich a mjenschich podzyrkowow, jene japoschtolste wěrywusnacže do Boha Wótza, Esyna a swjateho Duchy maja tola wschitzy, kiž hischče kschēcizjenjo rěljaju. Esu nětk sašo tajzy postupili a Bohužel šu to polwěrjazi wuczerjo naschich mlodych studentow duchownstwa byli, kiž chzedža japoschtolste wěrywusnacže s naschich Božich službow sahnač. Bóh to njedaj! Wot teho czaša, hdžež ewangeliska zyrkej to czini, budže pschestacz kschēcizjanska bycz a gmejnstwo wěry se wschěmi druhimi kschēcizjanskimi zyrkwjemi mēcž. Teno hdyž wulke wumožerške skutki tuteho wusnacža w wěrje wusnawamy, mamy prawo, Boha swojeho Wótza mjenowacz a tak šo jednoty se wschěmi druhimi kschēcizjanami wješelicž, kiž khwala: Jedyn Bóh a Wótčez wschitkich, kiž je wysche wschitkich a psches wschitkich a we waš wschitkich. — Ach, lubowani pscheczelj! Še tak wjele njeměra a swady w domach, w zyrkwjach a w swawnym žiwjenju, šo šo žane napominanje nam nětk wažnišche njesda hačž tole: hladajče swěru na to, šo byschče jednotu teho ducha sđerželi psches swjast teho měra. Daty je nam tajki swjast w šedmorej schnórje. Jeho šydom nitkow chzemny šo twjerdže džeržecz a to šwoje czinicž, po tym šo je Bóh to šwoje czinił, šo by „měr na semi“ tež skutk a wěrnoscž byl.

Ach šmil šo tež sa tutón czaš!
Daj sašo twoju hnadu,
Wot njejednoty wumož nať!
Wot stadla wšmi wschu swadu,
Šo w jenym duchu služži czi
A khodži w twojej luboscži,
Kaž twojim to šo služša.

(Zionske hłošy II, 75.)

Michał Kamjencžk, knježich czeladnych duchowny jastarač.

Powjedańczo wot Ahlfelba.
(Na šerbiki wot A. Skr.)

1. Na kěrchowje.

Njedzeli dopoldnja po kěrschach, hdyž šu wschitzy ludžo s Božeho doma wuwuschli, wostanu druhdy někosi tajzy khwilu hromadže na kěrchowje stejo. Domoj hič šo jim hischče njesechze, pschetož jich wobjed hischče na blidže stejo na nich njeczaka, duž móža šebi jowle to a tamne bjes šobu rozpomnicž, schtož běchu dženska w šwojim Božim domje předomane wudostali, pschetož sa tajkele jich roščćenje je kěrchow najšmanišche město. Tam wschitzy tajzy wotpoczujaj, kofsiž tež něhdy šobu do tuteho Božeho doma kěrschi khodzachu, nětkle pať maja wschitzy czile jowle tolo wokolo tuteho Božeho doma šwój šhromadny pschebntk. W šwojich rowach spižy ležo woni wschitkim druhim, kiž šu tu hischče pschi žiwnych, předuja; haj wschěm woni předuja a tole jich předomancžko je hušto jara mózne. Š hłošom njesamóže drje wot nich žadyn žane šłowczko wjazny wuprajicz, šo móhl je něchtó šam se šwojimaž wuschomaj sašlyschecz, ale tola jemu wschě jich cziche šłowczka nuts do šameje wutrobny du.

Husto šym lutki šam wschón kěrchow pschekhodžik, druhdy šobu s druhimi, s bohatymi ludžimi, kaž s khudnymi. Husto tudny ludžo na tajkich semrěnych wjele hinascho spominaja, hačž hewaf hdy wo nich powjedachu doma pschi šwojich abo hdyž w kěrczime šedža se šwojimi šušodami. Někotrehožkuliž tam khwala, na kotrehož hewaf se žanym mišnjenjom njepohladachu, sašo druhich, kotrychž hewaf czěsczachu, abo kotrymž jich šbože sawidžachu, wostaja wschěch šwoju stronu. A hdyž nimio rowa žaneho tajkeho pschińdu, kiž bě tu na šwěcže se šwojim njeduschnym žiwjenjom druhim pohorščk nacžinił, praja: „Božo, Anježe, wopokaž wschaf šo tež tutej wbohej duschzy šmilny!“ Steja pať šnadno na žanym iajkimle rowje rjane pišane rōžiczki, a kčēja tam lewkoje abo šmjertne rōžiczki, woni šebi se žaneho tajkeho rowa žanu njewotšchcipnu, ale du šwój pucžik dale. Pschi žanym tajkim rowje dołho stejo njewostanu, hdžež něchtó tajki leži, kiž bě sa žiweho hordny a naduty. — Hdže pať czile kěrscherjo rady stejo wostanu? Husto pschi rowje khudeho człowjeka, kotrehož bě tu hačle džěšaty pošnał a šesnał. Rōžiczki wschaf na nim žane nješteja, khiba šnadno jeniczki želbijowy piencžk, kiž pať je wschón s travu wobrosčženy.

Jenu pošmonečku běch po kěrschach s zyrkwje wuschof. Šunje běchu nasche paczerške džeczki šjawnje šwój kschćenški služ wobnowiše. Tón dženił bě prawny rjany našěny dženił; mi bě škoro, kaž chzyla wscha Boža štwórba šwojemu Anjesej šwoje palmy rošekłacz. Wšchudžom šo pupki se schtomow wudobychachu, kaž chzyle tym mlodym kschēcizjanam prajicz: „Koscžče na tym, schtož šče tu nětkle wschitzy s hłošom wušnali.“ W Božim domje bě tón rjany khwalny khěrlusch dospěwany, ale wonkach běschtaj šo na bosowny kěrk dwaj špěwatej ptacžikaj wušnyłoj, kotrajž tam jedyn pschemo drugeho špěwaschaj, kaž byl wot njeju jedyn „předar“ a tón drugi jeho „kantor“. Taj běschtaj runje tule pošmonečku šem pschischłoj a njemóžschaj šo naspěwacz. Mi kamemu hischče pschezo jeju špěweczł we wutrobje dale klineži. Šlej wschaf, człowjek njekměl žadyn jeniczki na to lěnišchi bycz, šwojeho Boha wukhwalicz, džyli tajkile špěwaty ptacžik. Šo kěrchowje ja dale a dale poškodzich a porěczach pódla khwilu s mjelcža s tym, pať s tamnym, kiž tam delka w šwojim rowje ležo špasche, ale ja tam lutki šam njeběch na našim kěrchowje. Dwaj starej roboczanaž tam tež stejšchaj. Ša mlodeju běschtaj byłoj wonaj wobaj na knježim dworje sa pohonczow služiloj, po tym běschtaj na njón šobu na robotu pošhodžiloj, a tam šobu mlócziloj. Nětkle wonaj temu a tamnemu na džěto khodzěschaj, hdžež bě sa njeju lōžsche džěto, kōždy mějšche šam šwoju khěžku, pódla něschto kōrcžtow polka. Wonaj tam wo šrijedž dweju rowowaju hōrkow stejšchaj. Jedyn tónle rōw bě s plocžikom wobhrodženy, ale wichory a czaš běchu hižo tu a tam jenu šatku s njeho wulemike. Šódla njeho bě rōw, na kotrymž demancžikowny piencžk stejšche jako šnamješcho, šo běchu temu wotemrětemu jeho sawostajeni tež chzyli šwoju luboscž wopokafacz, a tónle demancžik pocža s nowa wubiwacz.

Wobaj dwaj tam pschi tymaj rowomaj dołho stejo wostaschaj; jeju powjedanje pať škoro njechasche na žadyn tōnz pschińcz. Duž šo ja k nimaj pschistupich a šo jeju woprašchach: „Wój starej, koho mataj jowle pod šobu w tymle rowje, šo pschi nim takle dołho stejo wostanjetaj?“

„Šowle leži našch njebohi knježi najenł Šurij Šahrodka. Tón bě wam dobra duschka a duschny knješ, wo nim móhl wam wjele powjedacz. A jowle pódla njeho Michał Kamjencžk, kiž bě pola njeho na knježim dworje sa wschu czeledž dobry paštyr. Wo nim móhl wam hischče wjele wjazny wupowjedacz.“

„Duž mi tola wscho to wupowjedajče!“ jeho ja poprošych.
„Šo wschaf šo s khwatom wupowjedacz njeda“, mi wón wotmolwi. „Chzyl wam wscho, schtož je mi wo nim šnate, s jenym duchom wupowjedacz, móhli my pódla wschitzy šjo wo šwój džěnknišchi wobjed pschińcz. Šnadno šmějemy junu něhdy kuš prošdneje khwile, šo móhl wam wscho wo nim wupowjedacz.“

„Na tule prošdnu khwilu hačle dołho czařacz njechamy“, jemu ja napscheczimo dorěczach, „pschińdžtaj dženska popoldnju wobaj khwilu ke mni pohladacz, ja mam nětkle sa waju wobeju něschto sa džěto, kotrež žanemu wot waju czežke njebudže, a pschi kotrymž smějetaž wobaj dlěje, hačž wob tydžen šwoju dobru sašlužbu. Wšchafko staj wobaj šwoje žiwe dny pošpochi džělawaž byłoj. Ša wamaj potom praju, schto smějetaž pola mje dokonjecž. Šižo jutje rano móžetaž wobaj ke mni na džěto pschińcz. Dženska pať mi pschińdžtaj powjedicz, kajke je wscho s waju Michałom Kamjencžkom něhdy był.“ — Wonaj běschtaj wobaj se wschěm špokojom.

Po nyschporje pschińdzestaj wobaj te mni. Wschitzy tšjo dóndzestaj po tym won do naschich kerkow, hdžež dyrbjeschtaj mi najajtra pschińcž trawowe šymjo sakopowacz. Za jimaj potasach, hdže dyrbi šo to stacz. Po tym šo domoj t nam wrócžičmy, šo hromadže wofoło blida na stólzy sešydachmy a nětkle mi tón jedyn stary pocža šwoju wěž wupowjedacz. (Potracžowanje.)

Wyšoki thěrlyš Salomonowy w šerbškich thěrlyšach.

21.

Staw 4, 6.

Rnježe, Tebi njeje žadna
Na šwěcže wěž potajna:
Šlaj, pschejara šym ja šnadna,
So budu taš kšwalena.

Chžešch mje t Twojej hnadu pjelnicž,
Dha to moja rjanosč njež;
Teho dla psched Tobu pschitrcž
Woblicžo chzu t hańbu šej.

Jene 'nož mje potroschtuje,
Jene wěm, štož čžinicž chzu:
Šacz šo wječor popušcžuje
A šabatej tu wulkemu,

Šacz šo škónčnje pschibličuje
Na šemi nóz pošlednja,
Šacz šo dušcha napjelnjuje
S mozu nowoh' žiwjenja,

A marowej chzu horje bēžecž,
Tebi t noham klatnycž šo;
Tam na Golgacže chzu ležecž,
Stajnje Twój šchiz wobpschimjo;

A hórzy chzu hicz wyruchowej,
Hdžež Twój lud Čži woprjuje;
Twojej hnadže šbóžnikowej
Džat chzu špěwacz bješškónčnje.

Tam na marowej tej hori
Nječ mje pschi, wodžewa,
Hdž mje hrěchow štyšnosč mori,
Twoja prawdosč dospořna.

S hórki nječ šo wyruchowej
Wopor šbēha modlitwy,
Twojej hnadže wulzy drohej,
Riž mje t hrěchow wutorhny.

A marowej hdž horje kšwatam
A Čže widžu na šchizju,
S nowej pokutu nječ pšakam,
Nowu ból nječ šaczuju.

Na hórzy na wyruchowej
Nječ šo pjelni wutroba
S Twojej mozu balsamowej,
Hdž šo modli štyšniwa.

S maroweje horj noschu
Wuhle t mojim modlitwam,
So taš prawje horzo prošcu,
Žyly wopor pschinoscham.

Hórka paš ta wyruchowa
Nječ mi radosč podawa,
So ta dušcha wšchēdnje t nowa
Troschtinje na šchiz pohlada.

Na tej horje rad chzu šhodžicž!
Wšchēdnje dyrbi pokuta
Twoju njewjestu tam wodžicž,
So šo tebi špodoba.

W Pončžanskej kercžnje.

Po němškim wot D. M.

W Pončžanskej kercžnje bēšche nježelu žiwjenje. Pončženjo bēchu hromadu měli a pschi tym šo ludžo lóhko rēšhorja. Dženša bēšche tež rodženy Pončžanski t Barlina domoj na wopyt pschichoš, duž mējachu šo Pončženjo jeho wšchelate woprašowacz a wón dyrbjesche jim powjedacz. Tón Barlinški bēšche Wicžasz Handrij, šym wudowy, kiž w šwojej kšēžy t napschecža škole bydlesche. Muž bēšche jej šahe wumrič a žonje kšēžku a mašeho hólza šawostajil. Macž bēšche šo jara próžowacz dyrbjaka, šo šo je šwojim hólžom žiwjesche a dobri ludžo bēchu jej t pomozh byli, šo bēšche šwojemu Handrijej móhla šamkarštwo nawuknycž dacž. Hdž bēšche Handrij wuwuknył, bēšche šo na pučžowanje podał, bēšche w Draždžanach a w Lipsku, potom w Šamburku pobyl a dobre lēto mējesche nětko džēto w wulkej fabrizy w Barlinje. Wón bēšche dženša po nowej módže najrjeńšcho šwobletany, wón mējesche rjany čžapnik t blyšcžatym rjecžatom. Šrēni krocž bēšche t šwojej macžeri domoj pschijēł, na popořdnje bēšche tež na šarancžt do kercžny wušchoł. Čži Pončženjo wofoło njeho šedžachu a pošluchachu, šcho Wicžasz Handrij jim noweho powjeda a šo jeho woprašowachu, šo bychu hišcže wjazy šhonili.

Wón jim runje wótšje powjedasche: „Žyle hinat dyrbi na šwěcže byčž, čžeho dla ma jedyn wulku hromadu pjenješ a drušy póbła nicž? A čžemu ma jedyn wulku fabriku a w šwojej ištwe šedži a jenož pišche a my dyrbimy ša njeho džēlacž, šo nam pót po štribjecže bēži? Še dha to prawda, šo ma tu nasch baron 1000 jutrow pola, t temu hišcže haty a kufi a wjele Pončžanow ani 10 jutrow pola nima, wot kotrychž dyrbjja hubjenje živi byčž a někš t žyła nicž? Njeje to najžalošnišcha njeprawda? Čži wulzy a bohacži lēnjeho pašu a šo wješela, kaž šo jim špodoba, a wbohi lud dyrbi šo dracžowacz, šo bychu ju tamni wješele živi byčž móhli. Šo dyrbi hinat byčž, a čži šozialdemokratojo budža šo ša to štaracz, šo kóždy to šwoje doštanje, šo na šwěcže prawdosč šwoje prawo doštanje a šo móže šo kšudy tež wješelicž. Šrijedy bēch tež tajki kopoł a šym šo psched wošebnyimi pokorjał a šym šo wot nascheho šantora namucžicž dał: „Bohacži a kšudy dyrbjja hromadže byčž; tón Rnješ je wobegu štworil.“ Tajki šlupy paš nětko wjazy nješšym. Čži w mēšcže šu mje mudreho ščinili. Ša šym do šozialdemokratiškich šhromadžišnow šhodžil — tam šlyšach ludži rēčecž, kiž maja wutrobu na prawym blašu a čžedža šo ša kšudy štaracz, jim dyrbišch jako kšudy t radosčju pschikšowacz. Šozialdemokratiške nowiny šym porjadnje čžitał, duž je mi nowe šwětko šelšhadžalo a husto šym šebi prajil: „Šandrijo, ty šy tola šrijedy kopoł byl, wón bēšche najwšchšchi čžap, šo ty t hubjeneho hnešda t Ponjež do wulkeho mēšta pschińdže, nětkle šy hašle prawy čžłowjek.“

„Ša šebi myšlu, šo by šepje bylo, hdž by šebi nječal hubu taš pošnu bracz“, na dobo Šchołta, kiž t někotrymi burami ša druhim blidom šedžesche, praji, „ty drje w Barlinje wšchu mudrosčž pošrjet nješšy, šo ša naš tež hišcže něšcho kšicžkow woštanje. Čži mēšcženjo wšchaf móža jara mudri byčž, ale — kaž šo powjeda — šo tola tež husto štawa, šo njemóža rošdželicž, šcho je jecžmēń a šcho je wowš. Wulke myšle drje maja, hrody do lošta natwarja a šebi bješ šobu šlowu šawjercža; hdž dyrbi šo potom wuwjesčž, šchož šu šebi wumyšlili, to ani móžno njeje. Wy šozialdemokratojo — a ty po šdacžu tež do nich škusčelch — njebudžecže Wože myšle powrocžicž, ani nicž na šwěcže šawjesčž, šchož je pschecžimo Wožim porjadam. Tón, kiž w njebjēch bydli, je mudrišchi hačž čžłowjekajo a šo jim šmēje, hdž t tajkimi myšlemi šo šanošchaja. Šy šy tež něšcho na nascheho šnješa šantora prajil — wón luby njebočžicžki bēšche šwērnny, hódny muž a džat budž jemu, šo je tebje wucžil: „Bohacži a kšudy dyrbjja hromadže byčž“, ty šy dale na wulkič, tež na noscheho šnješa barona šwaril. Pohladaj t wošnom won! Šsu šchtomny wonkach wšchitke jenaf wulke? Njeje jich tam wulkič a mašych? Njeje tam šylnych a šlabnych wošom? A njeje tež bješ čžłowjekami wulki rošdžēł? Wóh luby Rnješ je jenemu štrowe čžēto a šylne štawy dał a tón drugi je šašo šhorowaty čžap šwojeho žiwjenja, jenemu je wón mudry rošom wobradžil, drugi je šašo šlupišchi. Rošdžēł je a dyrbi bješ čžłowjekami byčž, kajkiž je wonkach bješ šchtomami a tež hewaf w štworbje, a wy mudri šozialdemokratojo to pschemēnicž njebudžecže, hdž šo tež wo to próžujecže. My w Ponježach tež najšlupišchi nješšmy, my šebi wēžy wobhladujemy, kajke woprawdže šu a taš bješ pschemyšlenja nježujemy, kaž čži šnježa šozialdemokratojo!“

Schołta ńo piwa napi, czi drusy wczipni na Handrija hladachu, ſchto budze wotmolwiczi.

„Ach, knjes Schołta“, tón khróbtly wotmolwi, „k czemu ma nasch baron telko a ſchto wón po prawom dźela?“

Schołta jemu kručze napscheczimo praji: „Sa bych ſebi myſlił, ſo maſch ty najmjenje prawa na naschego knjeſa barona ſwaricz. Sańdzene leto bė twoja macz khora, tehdom ſmój ja a moja žona huſto k njej khodziłoj. Sa ſym ńo jeje wopraſchał, hač jej jeiny Handrij teź druhdy něſchto njepóſczęle. Wona pať ſ hłowu ſchapeſche a praji: „Wón je mi piſkał, ſo ſu pjenjeſy žadne, ſo drje kóždy dzeń ſkoro tolet ſaſluži, ale ſo to teź ſa ſebje trieba, njech ńo tola Ponczenjo ſtaraja, kaź je jich pſchiſluſchnoſcz.“ Duź dyrbjju tebi prajicz, ſo je knjeni baronowa twojej maczeri ſkoro kóždy dzeń něſchto jěſcz ſkała, a ſo ſtej jeinej dvě dżowzy ſ hroda ſa tydzeń nětotry krocź k Wiczajowej pſchiſchłoj, jej kožo póſkałej, po lėkarja je teź knjes baron póſkał a k temu hiſchęze lėkarſtvo ſapłaczil. Sa ſebi myſlu, ſo po tym wſchēm tebi njepſchiſteji tať wo naschich knjezič rěczęč. A dokełz ſy ſnano ſabyl, dyrbjju tebe na to dopomnicz. Žako bu ty konfirmėrowany, je tebi knjes farať czornu ſuknju daril, knjeni kantorka je tebi koſchlu ſeſchila a my burjo ſ knjeſom baronom ſmy pjenjeſy nawdali, ſo móhl do wuczby ſtupicz, hlaj, to ſmy my wulzy czinili; pſchetoz knjeſa fararja a naſ burow maſch wěſcze teź ſa wulkič.“

ſněwny Barliński pachol praji: „Ach, ſchto dyrbi knjes tať wjele męcz? Hdy bychmy w Ponjezach wſchitko dźělili, by kóždy rjany blať doſtał. Potom tu wjazy khudyč njebyl a žana baronowa ńo njebn wjazy wo khěžarku ſtaracz triebała.“

Někotſi po ſdaczu tym ſłowam pſchihłowowachu. Hač runje dyrbjjach Schołcze w tym prawo dacz, ſo knjeza wjele ſa ludzi czinja, chzysche ńo jim tola dźelenje ſpodobacz.

Schołta pať Handrijei ſmėjtotažo wotmolwi: „Ale Handrijo, ja ſebi myſlach, Bóh wė tať wjele mudroſcze ſy w Barlinje nabyl — ale ja dyrbjju tebi tu na kraju prajicz, ſo ty ſozialdemokratam hiſchęze dorosnył a jich wuczbu ſapſchimnył njeſy. Duź budze dobre, hdyž tebi to roſjaſnju a wy drusy móžęze teź poſlučacz. Dźelicz — to dyrbicze wjedzecz — ſozialdemokratojo ſ žyła njechadza; tať hlupi woni njeſy, ſo njebychu póſnali, ſo ſ dźelenjom teź paradiz na ſemju njepſchińdže. Hdy by ńo dženſa dźělilo, juſtje by tola ſaſo roſdžěl byl. Hdyž by ńo naſchemu ſažłokanemu krawzej dženſa 50 jutrow pſchipoſaſało, ſa ſchtwórcz leta by wſchitko pſchepite bylo. Jedyn by pilny a dźelawy byl na ſwojich 50 jutrach, drugi lėni; bórſy by tón 10 jutrow pſchedał a jeho ſuſhod by 60 jutrow mēł. Wy widzicze, ſo ſ dźelenjom niczo njeje, potom by ńo kóždy tydzeń dźelicz dyrbjalo, pſchi tym bychy ńo czi lėni njedocziny najlėpje mēli. Haj, hdy bychy wſchitzy ludžo jandželjo byli, wſchitzy jenať dźelawi a wuſchitni a ſlutniwi, hdy by žanyč wopikzow a hraczkow, žanyč ſkupych na ſwēcze njebyl, móhlo ńo dźelicz; ale dokełz teź ſozialdemokratojo picze a hracze a ſkupoſcz podczischęczęč njemóža, teź ſ dźelenjom niczo njeje. Roſdžěl by tola byl a woſtał. Ach a kajſe nadženje pſchi dźelenju! Ničto njeby polo daloko abo na horje męcz chzyl, wſchitzy bychy ſebi pſchenczne grunty žadali a ničto wo mokre polo rodzil njeby, ſ krotka, dźelenje je najwjetſcha wrótnoſcz, ſ tym bychy ńo ſozialdemokratojo ſami ſmėſchni czinili. Hdy bychy niczo druge njewuczili, tamſynty ſa nimi bėhali njebychu.“

(Poftraczowanje.)

Roſhlad w naſchim czaſu.

Pruſzy miniſterjo ſu nětko na tym, ſo nowy ſakon dla powjetſchenja naſchego wójſka ſpntuja. Eſu woprawdže jara wulke ſumy pjenjeſ, kotrej ńo žadaja, 80 milijonow hriwnow na jene dobo a 65 milijonow trajne wudawki. Sa to mamy ńo ſwojim ſuſhodam, Franzoſam a Ruſkim, dżakowacz, kotſiz bjes pſcheſtacza na wójnu myſla.

Wulke ſajimanje ſbudža nětkole jėchanje němſkich a awſtriſkich offizėrow wo wjetu wot Barlina hač do Wina a wot Wina hač do Barlina. Žėcharjo ſmėdža po wſchelakich puczach jėchacz. Pucz je 84 mil daloki. Nadzija ńo, ſo budža ſa 4½ dnja jón dokonjecz. Prėni awſtriſki offizėr je teź hižo do Barlina pſchijęchal. Wón je jenož 74 hodžinow triebał. Že tole jėchanje prawa pruha teho, ſchtož budža w wójnje jėcharjo a konje ſnjecz móz.

Cholera dżakowano Bohu w Hamburgu pſchęzo bóle wotebjera. Zola je nětko ſtrach, ſo ńo wona wot ranja wot Krakowa, hđęž hižo jich wjele mręje, bóle roſſchėruje. Wſchnoſcz je najkrucziſche wuſaſy dla bliſkeho ſtracha woſjewika. W Myſłowizach na półſkich mjefach dyrbjja ńo wſchitzy puczowarjo kumpacz w woſebitych ſtwach. Ničto njeſmė to na lohke wſacz ſ tutym ſtraſchnym hoſczom.

Amerikanſzy ſu drje w ſwojej bojoczi wſchu ſmilnoſcz ſ nohomaj teptali. Eſu paſažeram němſkeje kódze „Cepheusa“, ſ kotrychž bėchu na móriſej jėbje nětotſi wumrjeli, ſ najwjetſchej ſuromoſczu wobarali ſ kódze na brjóh ſtupicz. S ſjėlbami, piſtolemi a nožemi wobronjena je jim ludowa banda napscheczimo ſtupiła. Podarmo bė, ſo amerikanſki ſaſtojniť njeroſomnyč ludzi proſyſche, ſo njebychu hańbu na ńo pſchinjeſli a ſo bychy ńo nad wobohimi žonami a dźęczimi, kiž hižo na kódzi žaneje wody wjazy njemėjachu, ſmilili. Haťle, hdyž 1200 muži wojałow pſchińdže, móžachu wobſy paſažerojo na brjóh. Tať hluboko móže człowjeť padnyč, hdyž ſebi ſam najbližſchi je a žaneje bohobojaſnoſcze ani dowėrjenja nima.

Naſchim lubym pſcheczėlam chzychmy rad dobru radu dacz, tať móža ſebi rjanu požoňnowanu hodžinu njedželu popoľdnju pſchihotowacz. Ničzo njeje duſchniſche, hač hdyž hoſpodar ſe ſwojimi lubymi domjazymi w pſcheczėlniwym roſrěczowanju hromadže ſedzi. Někaťki czaſ ſa to namaka ńo nětko wěſcze w kóždym domje njedželu popoľdnju. Njech woſmje potom luby hoſpodar modleſke knihi, na pſchiklad domjazy wołtar, a njech ſpėwa ſe ſwojimi móznu modlitwu ſ tych, kiž tam ſteja na wſchitke njedžele. A potom njech cziťa tym lubym wſchēm wot ſpoczatka hač do kónza naſch „Pomhaj Bóh“ a hlada na to, ſo wſchitzy ſa wutrobu a ſa ducha něſchto wobkhowaju. To wěſcze bjes płoda njewoſtanje. Eſaju domy, hđęž ńo tať ſtawa a młodži a ſtari ńo wjeſela na hodžinu pſchędęžitanja naſchich kópienkow. Cziť teź tať, luby ſerbſki hoſpodarjo a na to prajimy czi: Pomhaj Bóh.

Diki-Bjarnad.

Esėrbſka bajka ſ luda.

Nėhdy bė woſebny a pobožny knjes, ſ mjenom Diki-Bjarnad. Tón bė tať jara pobožny, ſo móžęche ſwoju draſtu do ſkóncznych pruhow powėſchecz, tať ſo kaź na hoſdžitu na nich wiſajjo woſta a k ſemi njepadže. Róždžiczkju njedželu wón kėmſchi khodžeſche. Tam nutrnje ſpėwaſche a ńo modleſche a na přėdowanje poſlučajaſche. Hdyž juntrócž ſaſo tať w Božim domje ſedžeſche, wón na dobo czerta ſady wołtarja ſedžo wuhlada. Tón na wſchėch kėmſcherjow ſedžbowawaſche, kiž w žyrkwi ſpachu a ſebi jich na krumjazy kožu napiſowawaſche. Žeho koža pať bė bórſy mjenow tajkich ſaſpanzow poľna. Duź ńo czert ſe ſubami do njeje ſakufny a ju ſ rukomaj ſe wſchej mozu nacžahowaſche, ſo by wſchėch, kiž na přėdowanju ſpachu, ſebi na nju ſapiſacz móhl. Njenadžuzzy ńo jemu koža ſ ruki wuſuny, a wón praſny ſ hłowu ſ tajkim wotmachom wo ſczėnu, ſo jemu jedyn ſub wulecža. Pſchi tym ńo Diki-Bjarnad ſmjeczja ſdžerzecz njemóžęche, ale ńo wóťje woſchęzerjecz pocža. Dokełz pať bėſche ńo kėmſchach ſmjaj, jemu Bóh tón Knjes to ſa wulki hrėch pſchizpi. Hdyž Diki-Bjarnad dom pſchińdže, chzysche kať hewať ſwoju draſtu na ſkónczne pruhi powiſnyč, ale kať ńo ſtrózi, hdyž ju ſkónczne pruhi wjazy njedžerzjachy a wona hnydom na ſemju padny. Na to ńo Diki-Bjarnad roſhńėwa a mjerſazy wobſamtnu ńo wjeczicž a Bohu Knjeſej teź něſchto kľubu ſczinicz. Wſa teho dla kľėbome ſrjódki, cziſny je do ſwojich ſchórnjom a teptaſche potom Boži dar ſ nohomaj. Žeho dla jeho luby Bóh ſ woſom k njebju poſbėhny, hđęž wón tajkeho wulkeho pſchėhrėſchenja dla hač do dženſniſkeho dnja woľoko jėſdzi.

Wuczba. Kėmſchach ńo ſmjecz, je ſterje wjetſchi hrėch, hač kėmſchach ſpacž.

Pſchispomnjenje redakzije. Ža bajka njepowjeda ńo w ludu wot Diki-Bjarnada, ale ſ žyła wot pobožneho muža, kotrehož mjeno je nam ſ pomjatka wupadnyło (ſnadž móže nam je nětko prajicz). Diki-Bjarnad je dživny, hruby honjeť byl, kiž je na ſwojich hońtwach ludžom na polach wjele ſchłody czinił a ſtót a ludzi ſajėſdžowal, duź dyrbi nětko jaťo dživny honjeť ſe ſwojim dživnym ſadłom wěcznje po lėbach woľoko jėſdžicž.